

givet om Kirkerne som Sognekirker, at de tilhøre Sognet — saa kan man ikke træde ud af den mindre Kreds og konservere sin Ret saaledes, at man individuelt og enkelt kan gjøre den gjældende. Naar Kirken tilhører et Sogn og en Menighed for at tjene til dennes Opbyggelse, saa ligger ikke deri en Ret for et Mindretal, dernæst for et endnu mindre Antal og tilsidst for en Enkelt til at disponere over Kirken; men der gives i dette Forhold, hvor En træder ud af Sogneforbindelsen og slutter sig til en anden Præst, en Erstatning, idet han med den nye Præst ogsaa har erholdt en Ret til at benytte denne Præsts Kirke. Det Synspunkt, der med Hensyn til Kirkebygninger er væsentligt at fastholde, er just dette, at Kirkebygningerne tilhøre Menighederne for i deres Interesse at benyttes paa bedste Maade til Opbyggelse, og denne Opbyggelse er knyttet til Handlinger, som ledes og foretages af Præsterne, og derfor maa det være undergivet den kirkelige Bestyrelse at indrette Sagerne saaledes, som det ansees for at være hensigtsmæssigt, for at den rette Opbyggelse kan finde Sted. For dette Hensyn til, hvad der for Menighederne i det Hele, for de forskjellige Menigheder i deres Berøring og ogsaa for Geistligheden i det Hele med Hensyn til den gode og opbyggelige Udførelse af dennes Gjerning er det Rette — for dette Hensyn maa virkelig den eller de Enkeltes Fordringer træde tilside. — Naar man saa kommer ind paa Spørgsmaalet om, hvad der virkelig her er det Hensigtsmæssigste, kan man ikke undlade at tage Hensyn til det gode Forhold mellem Præsterne indbyrdes, der skulle virke som Lærere i den samme Kirke, og det gode Forhold mellem Præster og Menighedsmedlemmerne, hørtseet fra, om det enkelte Menighedsmedlem slutter sig til denne eller hin Præst. Man omtaler det vel som Noget, der maa være enhver Præst kjær og ikke kan fortræde ham, at en anden Præst udfører kirkelige Handlinger i hans Kirke, og i Almindelighed bør det ganske vist være saa; men Præsterne ere virkelig ogsaa Mennesker, og de kunne føle sig forbittede og irriterede; det kan derfor være et fornødt Hensyn at fjerne Anledningen hertil. Præsterne kunne desuden være paaataelige og ville gjøre gjæl-

dende, at de have faaet en stor Virksomhed udenfor deres eget Sogn, og Sognebeboerne kunne saa være stridige, og istedetfor stille at benytte den anden Præst, som tiltaler dem mere, ville de maafføle sig lyst til at vise, at de ikke just have meget stor Agtelse eller Interesse for den Præst, der er ansat i deres eget Sogn. Det kan være meget fornødt at tage Hensyn til at undgaae saadanne Rivninger.

Naar der nu sidst blev talt om, at der var hentydet til, at Kirken skulde høres, men at dette var overflødig, idet Rigsdagen allerede havde vedtaget slige Love og fremdeles vilde kunne vedtage dem uden at gaae denne Omvei, saa troer jeg for min Deel, som Medlem af Rigsdagen, at kunne betegne det som ønskeligt, at vi, saalænge Kirkens Forhold ikke ere ordnede, ikke for meget blive bebyrdede med Love om kirkelige Forhold. Der er Noget, som vi føle, ikke er ganske correct i dette Forhold. Men ialfald vil jeg, naar jeg skal udtale mig om, hvad der er hensigtsmæssigt som kirkelige Foranstaltninger, ønske i Forveien ogsaa at have indhentet Erklæringer fra alle dem, hvem dette Forhold meget væsentligt berører, saavel Præsterne, som især diocesens Foresatte, om hvad de troe vil være til Gavn og Baade for Samlivet og den ønskelige Samvirken mellem de enkelte Præster. Jeg er ikke kommen til denne Sag med nogen stærk bestemt Mening; men jeg hælder meget stærkt til den Mening, at med Undtagelse af Begravelser, med Hensyn til hvilke jeg ikke troer at der er nogen Lov nødvendig, er der ingen Trang tilstede, og der er ikke nogen naturlig Ret tilstede, og der er Paastaande, som man ikke bør gaae ind paa; navnlig anseer jeg det for meget betænkeligt, at lade sig ved Forhandlinger af Love som denne holde tilbage af Hensyn til Præsterne som Embedsmænd; de maa virkelig finde sig i at udføre deres Gjerning under den Form, som ansees i den hele Kirkevilling for at være den bedste. For Menighedsmedlemmernes Bedkommende troer jeg, at der heller ikke foreligger nogen Ret, som ghyldig kan træde i Strid med, hvad der maa ansees for at være det Hensigtsmæssigste til at forebygge Strid og Splid overalt, og jeg troer især ikke, at der